

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Psychologia		13.3.0428	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Psychologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Chemii	Chemia	forma	stacjonarne
		moduł	chemia biomedyczna, chemia i technologia środowiska, analityka i
		specjalnościowy	diagnostyka chemiczna, chemia obliczeniowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Rafał Lawendowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		4	
Konwersatorium		zajęcia 60 godz.	
Sposób realizacji zajęć		konsultacje 5 godz.	
zajęcia w sali dydaktycznej		praca własna studenta 35 godz.	
Liczba godzin		RAZEM: 100 godz. - 4 ECTS	
Konwersatorium: 60 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2017/2018 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Przeczytanie wskazanych lektur	
		Zaliczenie egzaminu pisemnego w formie testowej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			
Celem zajęć jest uzupełnienie i rozszerzenie podstawowej wiedzy z psychologii oraz nabycie umiejętności praktycznych użytecznych w pracy dydaktycznej. Zajęcia mają pomóc w wykorzystaniu wiedzy psychologicznej w projektowaniu działań edukacyjno – wychowawczych, a także autorefleksji, będąc jednocześnie inspiracją do rozwoju. Cele i treści programowe są skorelowane z przedmiotami z zakresu m.in. pedagogiki i socjologii w ten sposób, aby wiedza psychologiczna mogła być stosowana, konkretyzowana i poszerzana w czasie zajęć z nauk społecznych, a następnie dydaktyki przedmiotowej.			
Treści programowe			
1/2. Psychoanalityczna koncepcja człowieka. Podstawowe założenia koncepcji. Mechanizmy obronne. Strach, lęk, fobie. Wybrane zaburzenia			

lękowe. Lęk w szkole. Założenia terapii analitycznej.

3/4. Behawiorystyczna koncepcja człowieka. Podstawowe założenia koncepcji. Środowisko a zachowanie. Mit kary i negatywne następstwa karania. Procedura stosowania nagród. Wolność i godność w ujęciu behawiorystów. Inżynieria behawiorystyczna jako technologia rozwiązywania problemów społecznych. Odwrażliwianie i terapia awersyjna.

6/7. Poznawcza koncepcja człowieka. Podstawowe założenia koncepcji. Struktury poznawcze; ich treść i cechy formalne. Świat ludzkich wartości. Samowiedza. Człowiek wielowymiarowy. Terapia poznawcza.

PROCESY POZNAWCZE

8/9. Spostrzeganie. Charakterystyka narządów zmysłowych. Spostrzeganie a uczucia osobiste, nastawienie, doświadczenie, kultura. Strukturalizowanie spostrzeżeń. Złudzenia spostrzegania.

10. Myślenie. Tworzenie pojęć. Pojęcia matrycowe i naturalne. Myślenie konwergencyjne i dywergencyjne. Myślenie produktywne i reproduktywne, twórcze i nietwórcze. Algorytmy i heurystyki. Problemy otwarte i zamknięte. Fazy rozwiązywania problemów. Przeszkody w rozwiązywaniu problemów. Pro-ces twórczy. Cechy umysłu twórczego. Osobowość twórcy.

11/12. Pamięć jako proces kodowania, przechowywania i odtwarzania informacji. Pamięć obrazowa i semantyczna. Pamięć krótkotrwała i długotrwała. Pamięć deklaratywna i proceduralna. Teorie zapominania. Metody wspierania pamięci.

13/14. Uczenie się. Charakterystyka uczenia się. Warunkowanie klasyczne. Warunkowanie instrumentalne. Uczenie się przez wgląd, naśladowanie. Uczenie się poznawcze. Czynniki związane ze sposobem uczenia się i materiałem. Rola nastawienia.

EMOCJE I MOTYWACJE

15/16. Emocje. Pojęcie emocji. Emocje podstawowe. Stres i ból. Siła sugestii, nadziei i wiary. Poczucie wyuczonej bezradności - utrata kontroli poznawczej.

17. Potrzeby ludzkie jako motyw działania. Poczucie własnej wartości. Porównanie szkoły humanistycznej ze szkołą psychologii społecznej: teoria potrzeb wg Masłowa, potrzeba spójności, potrzeba afiliacji, potrzeba osiągnięć, altruizm, potrzeba porównań społecznych i aprobaty społecznej.

CZŁOWIEK W GRUPIE

18. Wiedza jednostki i rozumienie świata społecznego. Poznanie społeczne. Schematy poznawcze. Zniekształcenia rzeczywistości oraz ich konsekwencje.

19. Grupa społeczna. Charakterystyka grupy społecznej i niespołecznej. Facylitacja społeczna i próżniac-two. Polaryzacja grupy. Kooperacja w grupie. Teoria in-group – out-group. Wpływ norm społecznych na zachowanie się (konformizm).

20. Postawy. Składniki postawy. Komunikaty perswazyjne. Metody zmiany postaw. Opór przed zmianą postaw. Przewidywanie zachowań na podstawie postaw.

21. Konflikt i agresja. Przyczyny konfliktów i agresji. Klasyka eksperymentów obrazujących mechanizmy działania agresji. Metody zmniejszania agresji mity i fakty.

22/23. Manipulacja. Manipulacja jednostką i grupą. Środki wyrazu w manipulacji. Film dokumentalny przedstawiający przykłady zachowań manipulacyjnych. Negatywne skutki manipulacji.

24. Zachowania prospołeczne. Geneza zachowań prospołecznych. Indywidualne i sytuacyjne przesłanki zach. Prospołecznych. Teoria Batsona i hipoteza Cialdini. Etapy podejmowania decyzji o niesieniu pomocy.

PSYCHOLOGIA ROZWOJU, WYCHOWANIA I EDUKACJI

25. Rozwój społeczny dziecka a problemy wychowawcze. Środowisko rozwoju dziecka: bilans zysków i strat. Rola matki w procesie wychowania. Style rodzicielskie a zachowanie dziecka. Różnice między-płciowe u dzieci a stereotyp procesu edukacji. Charakterystyka współczesnego modelu rodziny. Po-stawa nauczyciela wobec dziecka.

26. Teoria Piageta. Rozwojowa teoria formowania się pojęć w myśleniu dzieci. Dojrzewanie poznawcze. Etapy rozwoju poznawczego. Inteligencja sensomotoryczna. Myślenie przedoperacyjne. Operacje kon-kretne. Operacje formalne. Waga procesu asymilacji i akomodacji. Ocena teorii.

27. Rozwój moralności w biegu życia. Moralność jako probierz wolnej woli.

28/29. Podsumowanie wiedzy psychologicznej na temat zachowania się człowieka. Idealna koncepcja człowieka.

Wykaz literatury

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Mietzel G. (2003). Wprowadzenie do psychologii., Gdańsk, GWP.
- Koziński J. (2000). Koncepcje psychologiczne człowieka., Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Cialdini, R. (2007). Wywieranie wpływu na ludzi. Gdańsk, GWP
- Fontana, D. (1998). Psychologia dla nauczycieli. Poznań, Zysk i Spółka.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Strelau J. (red.). (2000). Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1, 2, 3. Gdańsk, GWP.
 - Tom I – Dział 1 - całość, Dział 3 - całość,
 - Tom II - Dział 5 – rozdział 17, 18, 19, 25, 26, 28, Dział 7, rozdział 34, 37, 38, 39,
 - Tom III – Dział 8, rozdział 42, 43, 45, 47, Dział 9 –całość, Dział 11, rozdział 56, 57, 60, 62, 63, 69.

B. Literatura uzupełniająca

- Wojciszke B. (2003). Człowiek wśród ludzi. Warszawa, Scholar
- Ekman, P., Davidson, P. (red.) (2002). Natura emocji – podstawowe zagadnienia. Gdańsk, GWP.
- Oleś, P. (2003). Wprowadzenie do psychologii osobowości. Warszawa, Scholar

- Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., (2005). Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne. T. I, Warszawa, PWN.
- Trempała J., Harwas-Napierała B., (2005). Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia. T. II, Warszawa, PWN.
- Trempała J., Harwas-Napierała B. (2005). Psychologia rozwoju człowieka. Rozwój funkcji psychicznych. T.III, Warszawa, PWN.
- Maruszewski, T. (2001). Psychologia poznania, Gdańsk, GWP.

**Efekty kształcenia
(obszarowe i kierunkowe)**

Efekty nauczania zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Wiedza

Wykłady umożliwiają studentom przyswojenie wiedzy z zakresu historii psychologicznych koncepcji człowieka oraz poznania mechanizmów jakie wywołują określone zachowania w danej sytuacji. Podają wiadomości z zakresu procesów poznawczych, emocjonalnych, motywacyjnych oraz uczenia się. Przybliżają zagadnienia z zakresu rozwoju, wychowania i edukacji człowieka. Stanowią wstęp i podbudowę dla poznania efektywnego procesu komunikowania się interpersonalnego.

Umiejętności

Zaprojektowane wykłady przedstawiają i porządkują wiedzę na temat psychiki i zachowania człowieka. Pozwalają nabyć umiejętności stosowania przyswojonej wiedzy w praktyce nauczania i wychowania zarówno dzieci jak i młodzieży. Dają możliwość nabycia umiejętności analizy i syntezy faktów psychologicznych, jakimi są przejawy konkretnych zachowań. Kształtują myślenie krytyczne poprzez zachęcanie studentów do oceny aktualnej wiedzy psychologicznej. Inspirują do dyskusji na forum grupowym.

Kompetencje społeczne (postawy)

W trakcie wykładów studenci kształtują swoją postawę wobec psychologii jako nauki oraz wobec człowieka jako istoty rozumnej i emocjonalnej. Nabywają kompetencji w zakresie edukacji oraz komunikacji interpersonalnej. Uczą się pracy zespołowej i odpowiedzialności za drugą osobę w procesie wychowawczym i dydaktycznym. Całość przygotowanego programu uwrażliwia na problemy psychologiczne i społeczne, by utworzyć drogę do twórczych działań w zakresie kompetencji dydaktycznych.

Kontakt

psyrl@ug.edu.pl